

Wat is myiasis?

Myiasis is een huidmadenziekte, veroorzaakt door maden die afkomstig zijn van de blauwgroene bromvlieg *Lucilia sericata*. De vlieg legt eieren in de wol of op bestaande wonden. De maden daaruit voeden zich met vrijkomend weefselvocht, huid en onderliggend weefsel waardoor ernstige(re) wonden ontstaan.

Hoe is myiasis tijdig te **HERKENNEN**?

Observeren: loop dagelijks door koppel en let op:

- huidtrillingen/schudden staart
- bijten naar en schuren van aangetaste plek
- blauwgroene bromvliegen op/bij schaap
- onrustig gedrag, vaak staan/liggen
- afgezonderde dieren, sloom en niet vreten

Inspecteren vacht verdachte dieren:

- bevuilde plekken (urine/mest)
- vochtige, donkere plekken (wondvocht)
- opvallende en opengeregende plekken

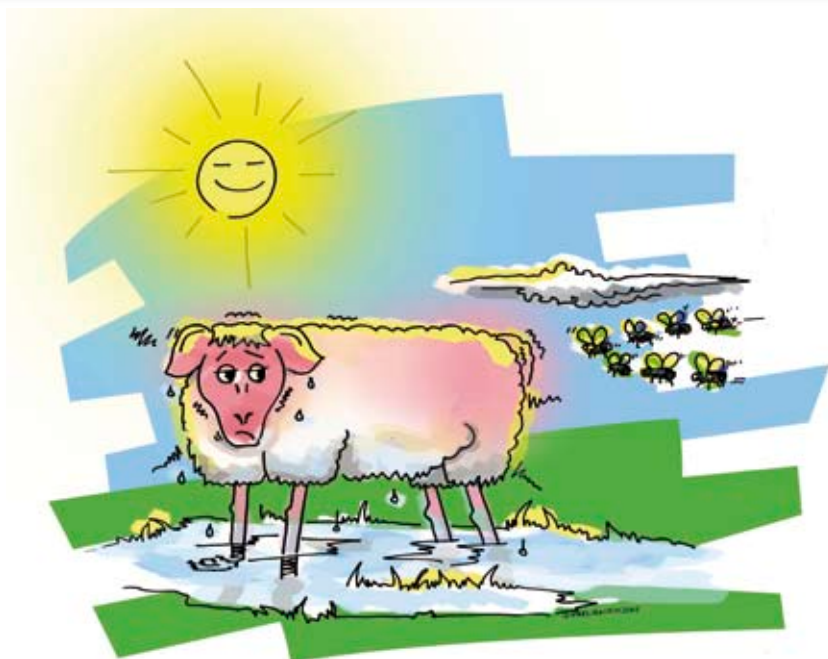
Constateren: wat zie je?

- waar zitten de maden?
- blijf goed zoeken: soms zitten ze op meerdere plekken
- ernst huidbeschadigingen (wonden)

WEES ALERT:

- na regenval bij warm weer
- bij bevuilde dieren (urine/mest)
- bij vochtige plekken in de wol
- in het seizoen april – oktober
- bij het zien van blauwgroene vliegen
- op niet-behandelde en ongeschoren dieren

Direct **BEHANDELEN** is een must!

Beginnende aantasting:

- wassen **of** scheren
- maden doden

Ernstige aantasting (grote huidwond) achtereenvolgens:

- losse wol wegnippen
- wassen
- maden doden
- wondverzorging
- antibiotica toedienen

Voor nader advies, raadpleeg uw dierenarts!

Belangrijk !!!

Myiasis komt in korte wol zelden voor. Preventief wassen of scheren is pas zinvol als ooien een wollengte hebben van minstens 2 cm en lammeren 2 maanden oud zijn.

Was de schapen niet als het regent of dreigt te gaan regenen. Dit vermindert de werking van het middel.

Zomerscheer ooien

Houdt in het begin van het vliegseizoen de infectiedruk meteen laag door (de bevuilde achterhand van) de ooien in april (of na aflammen) preventief te wassen.

PREVENTIE: kies de juiste aanpak!

- preventief wassen
- preventief scheren of scheren achterhand/bevuilde plekken
- combinatie van wassen en scheren
- voorkom bevulling achterhand en diarree:
- – ontworm op tijd en maak zoveel mogelijk
- gebruik van wormveilig grasland (www.wormenwijzer.nl)
- – vermijdt acute rantsoenwisselingen en geef voldoende structuur
- ruim kadavers op

**Neem de moeite voor een goede myiasisaanpak
Het bespaart u en uw schapen veel ellende**

Aanvullende informatie

Wat is myiasis?

Ziektebeeld: 4 uur na huidcontact met de maden treden de eerste huidbeschadigingen op die na 24 uur kunnen verergeren. Na 48 uur kunnen gaten in de huid ontstaan. Onopgemerkte zieke dieren kunnen binnen 5 dagen in shock raken en sterven door infectie, weefselaafbraak en vergiftiging.

Cyclus: De vliegen leven ongeveer 1 maand en leggen in die tijd 2000 tot 3000 eieren in pakketjes van 10-20 eieren. Onder de juiste omstandigheden komen hieruit binnen enkele uren tot een dag maden. De maden vervellen twee keer. Als ze zijn uitgegroeid vallen ze op de grond en verpoppen zich daar. Van ei tot vlieg duurt 10 tot 20 dagen. Onder normale weersomstandigheden is de vlieg actief van april tot oktober. In deze periode kunnen 6 tot 7 generaties vliegen gaan vliegen.

Hoe is myiasis tijdig te HERKENNEN?

Observeren

De eerste verschijnselen zijn het schuren van en/of bijten naar de aangedane plek, huidtrillingen en/of schudden van de staart. Dit is om de maden van de huid te weren. In de beginfase gaat het schaap veelvuldig liggen en staan. Later vreten ze niet meer, worden sloom, laten de kop hangen, blijven liggen en trekken niet meer op met het koppel.

Bij aantasting ziet u vaak vliegen rond het schaap. Pas op! **Geen vliegen betekent niet dat het schaap geen myiasis heeft!**

Inspecteren en constateren

Vouw de vacht open om de haard(en) te vinden. Plekken met aantrekkingskracht voor de vliegen en ideale omstandigheden zijn:

- met mest en urine bevuilde wol
- urineplekken (kruis)
- ongeschoren en tijdens de geboorte bevuilde achterhand
- nat- en opengeregende vachten (hals, schoft en rug) en in aflopende lijnen (flank, borst en hals)
- myiasisplekken

Een donkere plek in de wol hoeft niet per se de plek te zijn waar de maden zitten. Wondvocht zakt uit dus doorzoek de wol ook op rug en hals. In een eerste stadium vindt u trossen maden. Als sprake is van gevorderde, ernstige aantastingen treft men duidelijke wonden aan en krioelen de maden over het dier.

Direct BEHANDELEN is een must!

Bij een **beginnende** aantasting is wassen of scheren van de aangedane plek afdoende om het zieke dier van de maden te verlossen en te laten herstellen. Een kwart tot een halve emmer wasmiddel is voldoende om individuele schapen te behandelen. Aanraking met diazinon is voldoende om de maden te doden. Zorg ook bij wegnippen of -scheren dat alle maden doodgaan en dat geen nieuwe generatie kan wegvliegen. Dit kan door ze in een krant op te vangen en te verbranden.

Bij een **ernstige** aantasting is het zieke dier een aantal dagen niet opgemerkt. Knip de losse wol weg, leg de wond bloot, was de aangedane plekken of het hele dier met diazinon en verzorg de wond met een huidgroeibevorderende wondspray (bijvoorbeeld Acederm). De weerstand van een ernstig aangetast dier is verminderd. Behandel het dier daarom met een antibioticum tegen wondinfectie en mogelijke andere infecties.

Volg altijd de voorschriften van de middelen!

PREVENTIE

Preventie geeft bescherming, houdt de infectiedruk laag en vertraagt/stopt de ontwikkeling van een nieuwe generatie vliegen.

Wassen of scheren?

Stem preventiemaatregelen af op scheermoment, wollengte, infectiedruk, controlemogelijkheden, beschikbare faciliteiten en verwacht slachtmoment. De aanpak voor ooien en lammeren kan verschillen.

Lammeren en winterscheer ooien

Bij winterscheer zijn ooien in de zomer net zo gevoelig voor myiasis als de lammeren. Neem preventieve koppelmaatregelen in het voorjaar of zomer als het eerste myiasisgeval zich voordoet.

Kunt u niet dagelijks controleren (bijvoorbeeld koppel op afstand) neem dan geen risico's en behandel het koppel preventief.

Zomerscheer ooien

Houdt in het begin van het vliegseizoen de infectiedruk meteen laag door (de bevuilde achterhand van) de ooien in april (of na aflammen) preventief te wassen. Bij deze ooien is de kans op myiasis na scheren klein en blijft in dat seizoen beperkt tot incidenten.

Preventieve middelen (werkzame stof):

- **dicyclanil** (bijvoorbeeld [Clik](#)): pour-on opbrengen met een drenchpistool. Het middel heeft een wachttijd van 40 dagen voor vlees en geeft een bescherming van 16 weken. Door uitwassen (hevige regenval binnen 24 na toediening) neemt de beschermingsperiode af. Het middel werkt niet genezend.
- **diazinon** (bijvoorbeeld [Neocidol](#)): wasmiddel (wateroplosbaar). Het middel heeft een wachttijd van 56 dagen voor vlees en geeft bij goede toediening een bescherming van 4 tot 6 weken. Het middel werkt ook genezend.

Wasmethoden diazinon:

- dompelen/baden/douchen; nadeel van deze methode is dat de werkzame stof zich bindt aan de wol. Hierdoor neemt de concentratie in de vloeistof snel af en moet op peil worden gehouden om alle dieren dezelfde bescherming mee te geven.
- afgieten/landbouwsput; door dieren klem op te sluiten en 10 minuten na afgieten zo te laten staan loopt de minste vloeistof ongebruikt op de grond en worden ze tot op de huid toe nat.
- plantensput/rugspuit; besparend is het om dieren met behulp van een plantensput aan de voertrog preventief te besproeien op rug en achterhand.

Voorkom bevuiling door de oorzaak van de diarree (wormen, coccidiose, bacteriële infectie of vergiftiging) weg te nemen. Met een goede risicoanalyse en handig gebruik van het grasland zijn worminfecties te vermijden.

De wormenwijzer (www.wormenwijzer.nl) geeft behandeladviezen op maat en tips voor graslandgebruik (veilig land, tijdig omweiden).

Snelle rantsoenwisselingen (omweiden, bijvoeren) kunnen dunne mest veroorzaken. Geleidelijke overgang (verhogen nieuwe rantsoenaandelen) of het bijvoeren van structureel materiaal (hooi) helpt dunne mest te voorkomen.